

Prawo Ohma

opracowanie: Katarzyna Surowiecka

Prawo Ohma

Różnica potencjałów pomiędzy dwoma końcami przewodnika (napięcie) U jest proporcjonalne do natężenia prądu I płynącego przez ten przewodnik. Współczynnikiem proporcjonalności jest opór R

$$U=RI$$

Opór mierzymy w omach ($\Omega=V/A$). Można go mierzyć bezpośrednio omomierzem, albo mierząc napięcie i natężenie prądu w układzie.

W tablicach fizycznych można znaleźć oporność właściwą dla różnych materiałów. Opór przewodnika jest proporcjonalny do oporności właściwej ρ materiału, z którego jest zbudowany, jego długości l i odwrotnie proporcjonalny do przekroju poprzecznego S

$$R = \rho \frac{l}{S}$$

Jednostką oporności właściwej jest $\Omega \cdot m$

Układ pomiarowy

Do wykonania doświadczenia potrzebne będą:

- multimetry uniwersalne, które mogą pełnić rolę woltomierza, amperomierza i omomierza
- oporniki
- zasilacz prądu stałego

Czym się różni wartość nominalna od rzeczywistej?

Sprawdź opory wszystkich oporników w twoim zestawie pomiarowym. Wpisz do tabelki zarówno wartość nominalną z opornika jak i zmierzoną doświadczalnie. Oblicz o ile procent wartość zmierzona różni się od nominalnej.

R nominalny (R_n)	R zmierzony (R_z)	$\frac{ R_n - R_z }{R_n} 100\%$

? Jak duże są rozbieżności?

Jaki jest opór elektryczny człowieka?

Wytrzymaj ręce tak, żeby były suche i złap palcami za końcówki omomierza. Twój opór to:

.....

Czy Twój opór jest taki sam jak opory Twoich kolegów?

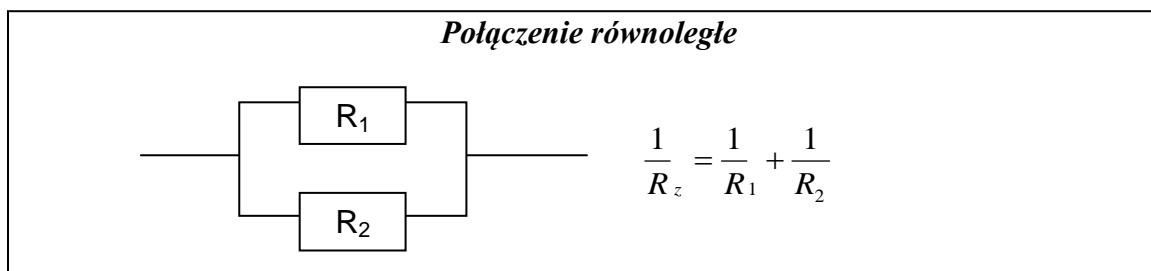
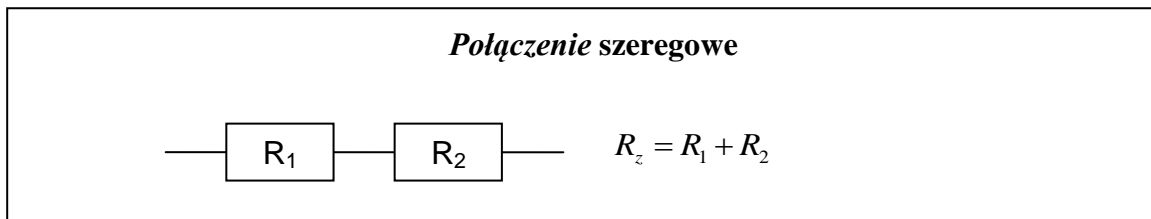
Następnie nachuchaj na palce i ponownie zmierz swój opór

.....

? Czy coś się zmieniło? Dlaczego?

Łączenie oporników

Pojedyncze oporniki można ze sobą łączyć w większe układy. Cały taki układ można zastąpić pojedynczym opornikiem o oporze zastępczym R_z

Wybierz dwa oporniki. Połącz je najpierw szeregowo a potem równoległe. Zmierz omomierzem wartość oporu zastępczego. Porównaj z wartością policzoną z wykorzystaniem zmierzonych w pierwszej części doświadczenia wartości oporu.

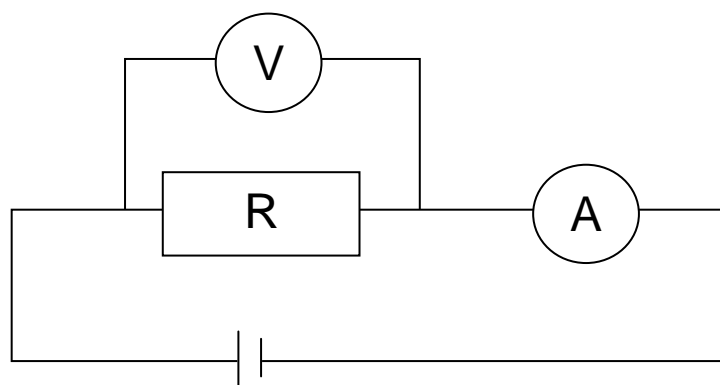
$R_1 =$ .....

$R_2 =$ .....

	opór zmierzony	opór obliczony
połączenie szeregowe		
połączenie równoległe		

Badanie prawa Ohma dla pojedynczego opornika

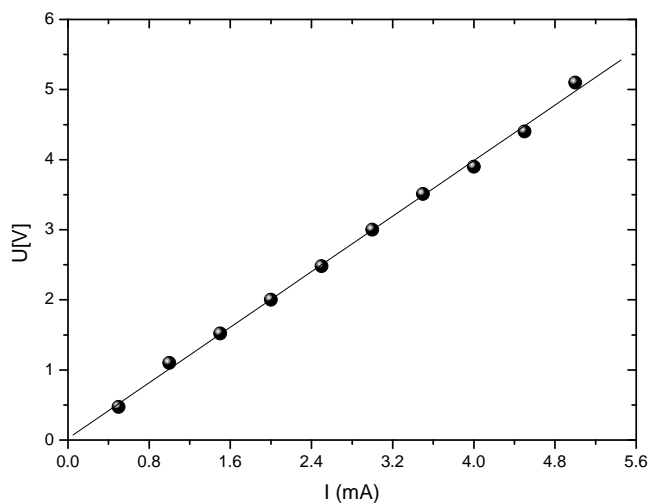
Zmontuj obwód składający się z zasilacza, opornika, woltomierza i amperomierza. Pamiętaj, że woltomierz włączamy do obwodu równoległe a amperomierz szeregowo.

Zmieniaj napięcie na zasilaczu i zapisuj wartość napięcia zmierzonego na oporniku i prądu płynącego przez układ. Nie zapomnij o jednostkach!

U [ ]	I [ ]	R=U/I [ ]

Następnie przedstaw te same wyniki w formie wykresu ilustrującego zależność napięcia od natężenia $U(I)$ (tak jak na narysowanym przykładzie). Do przedstawionych punktów dopasuj

prostą $U=RI$.

Współczynnik kierunkowy dopasowanej prostej (czyli tangens jej kąta nachylenia do osi x) to szukana wartość oporu.

Otrzymany opór to:

$R=$ .....

? *Jak ci się wydaje, dlaczego metoda dopasowywania prostej jest lepsza niż obliczanie wyniku z każdego pomiaru?*

Badanie prawa Ohma dla układu oporników

Zaproponuj układ kilku oporników, który będzie zawierać jednocześnie połączenia szeregowe i równoległe. Narysuj schemat i oblicz opór zastępczy.

Schemat układu oporników

Następnie zbuduj układ pomiarowy i wypełnij tabelkę pomiarową. Tak jak poprzednio sporządź wykres zależności napięcia od natężenia.

U [ ]	I [ ]	R=U/I [ ]